

[H. C. Toft.]

lån til statsejendomme på nyindvundne arealer og til statshusmandsbrug i de tyndt-befolkede dele af Sønderjylland, endvidere til køb af jord og udlån til erhvervelse af tillægsjord til de mange ejendomme, der er for små. Dette er i god overensstemmelse med den økonomiske politik, der er det konservative folkepartis, og hvorefter vi ønsker at begrænse statens udlånsvirksomhed, men at fremme muligheden for, at man ved privat virksomhed gennem større opsparing kan tjene så meget, at man kan komme ind i den bedrift, man gerne vil have.

Jeg skal ikke i dag fremdrage de urimeligheder, der er i den gældende lovgivning. Den er jo, som det er sagt, til undersøgelse og behandling i den af landbrugsministeren nedsatte kommission om udlån til statshusmandsbrug og om statshusmandsloven. Sidste år opfordrede jeg til at indskrænke statsudlånsvirksomheden til de formål, jeg nævnedes før, indtil kommissionen blev færdig med sit arbejde. Vi kunne imidlertid ikke dengang få tilslutning fra de andre partier til dette synspunkt. Nu har vi ventet et år igen, og kommissionen har ikke tilendebragt sit arbejde, og vi står i samme stilling som dengang. Jeg vil derfor gerne anmode de øvrige af folketingets partier om at tage op til overvejelse, om ikke det var rimeligt at indskrænke udlånsvirksomheden, til vi får kommissionens udtalelser, thi selv om vi ikke hører noget til de resultater, der formentlig er fremkommet på grund af kommissionens undersøgelser, står det vist klart for os alle, at der er sket en stor forandring, siden rammerne for ejendomsstørrelserne blev lagt i statshusmandsloven i 1919, en forandring, hvorved den tekniske udvikling har gjort det muligt for den enkelte person intensivt at dyrke et langt større areal, ligesom den i det hele taget har gjort det muligt for den enkelte person at passe en langt større bedrift end før den sidste krig. Vi har jo også alle sammen bemærket den kolossale udvandring, der er sket fra landbruget gennem mange år. Mangelen på fast medhjælp, på unge medhjælpere, er blevet større og større, og ved novemberskiftet i 1958 var den så følelig, at ikke så få landejendomme ikke fik den medhjælp, de havde ønsket. Det siger til os, at det problem, som man fra flere sider

har fremdraget gennem årene, at få afløser i tilstrækkeligt omfang til at overtage de bestående brug, er ved at rykke os meget nær. Vi kender vel også hver især eksempler på, at unge nyetablerede landmænd ofte er uden nogen art af kvindelig bistand i bedriften, og det er jo et udtryk for den mangel, der er på kvinder til at indgå i bedrifterne i tiden fremover.

I en rundbordskonference for kort tid siden i radioen deltog den højtærede landbrugsminister, og ministeren fremsatte ved denne lejlighed en konklusion af sin vurdering af udviklingen fremover inden for landbruget. Denne vurdering deler jeg med landbrugsministeren, når han fremhæver, at han venter en stigende produktion produceret af færre personer end i dag. Når den højtærede landbrugsminister har denne opfattelse, som jo i virkeligheden siger, at de brug, man ved statens hjælp opretter i dag, må forventes fremover at være for små til en familie, hvis man benytter sig af teknikken og mulighederne for en rationalisering, gør jeg mig egentlig forhåbning om, at landbrugsministeren vil være betænkelig ved at fortsætte fremover med en udstykning i samme omfang som hidtil og med de rammer, inden for hvilke udstykningen nu finder sted, idet vi derved med statens midler fremmer en udvikling, som også landbrugsministeren frygter tiden er løbet fra; med andre ord en fejlinvestering, spild af penge, spild af materialer.

Nu vil det sikkert blive hævdet, at man skal lade kommissionen arbejde i fred og ikke foregribe noget, før vi har en betænkning fra kommissionen. Det kan jo være meget rigtigt, men det er vor opfattelse ud fra de betragtninger, jeg her har ført frem, at når man forventer en sådan udvikling, som landbrugsministeren har vurderet den, bør vi, indtil vi har hørt fra kommissionen, indskrænke udlånsvirksomheden og begrænse den til de opgaver, jeg indledte med at udtale at vi finder og også fremover vil finde det rigtigt at medvirke til.

På baggrund af den udtalelse af landbrugsministeren, som jeg før nævnte, og som mangfoldige sikkert er enige med ham i, må jeg formode, at også den højtærede landbrugsminister må finde tiden inde til nu at få en tilbunds gående undersøgelse af, hvilken størrelse brugene fremover bør have